

Quickscan positieve groep

Toelichting bij de Quickscan positieve groep, versie 2023

De eerste versie van de quickscan heb ik in 2009 ontwikkeld en is voor het eerst in 2011 gepubliceerd in het boek Bouwen aan je groep. Het wordt sindsdien in het onderwijsveld gebruikt. Deze nieuwe versie sluit aan bij de inzichten uit De groepscode: Zó werk je met groepen!

De quickscan is gratis te downloaden en te gebruiken indien er bronvermelding plaatsvindt. Voor een goed gebruik van de Quickscan is inzicht in groepsprocessen belangrijk. Lees daarom vooraf *De Groepscode: Zó werk je met groepen!* **De Quickscan positieve groep is te gebruiken vanaf de preadolescentie.**

Het kan prettig zijn om snel te kunnen kijken of een groep zich goed ontwikkelt (positief) of niet (meer negatief). Aan de hand van 11 vragen kun je hier een beeld van krijgen. Beantwoord de vragen met een JA of een NEE. Iedere JA geeft een score van +1. Iedere NEE geeft een score van -1. Tel de scores op en zet de eindscore af op onderstaande lijn met behulp van een kruisje.

-11	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	+6	+7	+8	+9	+10	+11	

Positieve groep

Met de antwoorden op de vragen kun je kijken of de groep zich goed ontwikkelt, maar op punten bijsturing nodig heeft (bijvoorbeeld op punten waar je een 'nee' hebt ingevuld). Dit is in ieder geval zo bij 0 en hoger. Informatie hierover kun je vinden in paragraaf 6.7, 'Groepsdynamiek bijstellen bij een positieve groep'. Het kan zijn dat er bij een kleine minscore ook genoeg aanknopingspunten zijn in de groep om de groepsdynamiek te gaan bijstellen. Dit kun je het beste bespreken met anderen in de organisatie, zoals een intern begeleider of gedragspecialist. Dit vereist niet alleen kennis van groepsdynamiek, maar ook van de leerlingen en de school. Wil je een beter beeld krijgen van de groep om zo de groepsdynamiek beter te kunnen bijstellen? Gebruik dan ook de *Checklist rollen* en/of het *Open sociogram*.

Negatieve groep

Komt de score zwaar in de min terecht, dan zal er een nieuw groepsvormend proces op gang gebrachte moeten worden. De groep heeft zich namelijk niet goed ontwikkeld. Meer hierover lees je in paragraaf 6.8, 'Groepsdynamiek bijstellen bij een negatieve groep'. Om een beter beeld te krijgen, is het raadzaam om ook de *Checklist rollen* en het *Open sociogram* te gebruiken. Als je een nieuw groepsvormend proces in gang gaat zetten, is het belangrijk om samen te werken met een intern en/of extern specialist.

De quickscan is geen gecertificeerd meetinstrument. Hij kan gebruikt worden door leerkrachten en andere professionals om een beeld te krijgen van de groep. Gebruik hem dus als een kijkwijzer.

Vragen over de Quickscan positieve groep? Neem contact op via de site www.renevanengeleneducatie.nl.

Quickscan positieve groep

Deze quickscan is bedoeld als hulpmiddel om te zien of de groep zich goed ontwikkelt. Het is niet zo dat een kenmerk continu moet voorkomen. Het gaat er om of het 'in het algemeen' geldt voor de groep. Je kunt de quickscan toepassen op de hele groep en op subgroepen.

	Kenmerken positieve groep	Pos. JA	Neg. NEE
1	Leerlingen werken regelmatig taakgericht.		
2	Leerlingen zeggen positieve dingen over en tegen elkaar.		
3	Er zijn weinig of geen pesterijen in de klas. Pesten is het structureel fysiek, psychisch en/of verbaal kwetsen van een persoon.		
4	Leerlingen helpen elkaar spontaan (zonder dat de leerkracht, docent, coach enzovoort het heeft opgelegd).		
5	Bij ruzies en andere spanningen tonen groepsleden het vertrouwen en de wil om er weer samen uit te komen.		
6	Groepsleden respecteren verschillen. Ze accepteren bijvoorbeeld verschillen in capaciteiten, gendervoorkeuren en culturele achtergrond.		
7	Er heerst een harmonische sfeer in de klas (dus geen continue strijd tussen bepaalde groepsleden).		
8	De rol van de 'Joker' is aanwezig.		
9	De rol van de 'Sociaal werker' is aanwezig.		
10	De groepsleden nemen het voor elkaar op.		
11	Alle leerlingen worden door de groep betrokken (uitzondering kan een kind of adolescent met deviant gedrag zijn). Er wordt niet buitengesloten.		